

10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1948

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Έπειδη ή αναγνώριση τής αξιοπρέπειας, πού εἶναι σύμφυτη σέ ὅλα τὰ μέλη τής ἀνθρώπινης οἰκογένειας, καθώς καί τῶν ἴσων καί ἀναπαλλοτριῶτων δικαιωμάτων τους ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο τής ἐλευθερίας, τής δικαιοσύνης καί τής εἰρήνης στὸν κόσμο.

Έπειδη ή παραγνώριση καί ή περιφρόνηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ὀδήγησαν σέ πράξεις βαρβαρότητας, πού ἐξεγείρουν τήν ἀνθρώπινη συνείδηση, καί ή προοπτική ἐνὸς κόσμου ὅπου οἱ ἄνθρωποι θά εἶναι ἐλεύθεροι νά μιλοῦν καί νά πιστεύουν, λυτρωμένοι ἀπὸ τὸν τρόπο καί τήν ἀθλιότητα, ἔχει διακηρυχθεῖ ὡς ή πιὸ ὕψηλὴ ἐπιδίωξη τοῦ ἀνθρώπου.

Έπειδη ἔχει οὐσιαστικὴ σημασία νὰ προστατεύονται τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἀπὸ ἕνα καθεστῶς δικαίου, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν ἀναγκάζεται νὰ προσφεύγει, ὡς ἔσχατο καταφύγιο, στὴν ἐξέγερση κατὰ τής τυραννίας καί τής καταπίεσης.

Έπειδη ἔχει οὐσιαστικὴ σημασία νὰ ἐνθαρρύνεται ή ἀνάπτυξη φιλικῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὰ ἔθνη.

Έπειδή, μὲ τὸν καταστατικὸ Χάρτη, οἱ λαοὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διακήρυσαν καί πάλι τήν πίστη τους στὰ θεμελιακὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, στήν αξιοπρέπεια καί τὴν ἀξία τής ἀνθρώπινης προσωπικότητας, στήν ἰσότητα δικαιωμάτων ἀνδρῶν καί γυναικῶν, καί διακήρυσαν πῶς εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ συντελέσουν στὴν κοινωνικὴ πρόοδο καί νὰ δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες ζωῆς στὰ πλαίσια μιᾶς εὐρύτερης ἐλευθερίας.

Έπειδη τὰ κράτη μέλη ἀνέλαβαν τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐξασφαλίσουν, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Ὄργανισμὸ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, τὸν ἀποτελεσματικὸ σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τῶν θεμελιακῶν ἐλευθεριῶν σὲ ὅλο τὸν κόσμο.

Έπειδη ή ταυτότητα ἀντιλήψεων ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καί τὶς ἐλευθερίες αὐτὲς ἔχει ἐξαιρετικὴ σημασία γιὰ νὰ ἐκπληρωθεῖ πέρα ὡς πέρα αὐτὴ ή ὑποχρέωση,

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Διακηρῦσσει ὅτι ή παρούσα Οἰκουμενικὴ Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου ἀποτελεῖ τὸ κοινὸ ἰδανικὸ στὸ ὁποῖο πρέπει νὰ κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοὶ καί ὅλα τὰ ἔθνη, ἔτσι ὥστε κάθε ἄτομο καί κάθε ὄργανο τής κοινωνίας, μὲ τὴν Διακήρυξη αὐτὴ διαρκῶς στὴν σκέψη, νὰ καταβάλλει, μὲ τὴν διδασκαλία καί τὴν παιδεία, κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων καί τῶν ἐλευθεριῶν αὐτῶν, καί νὰ ἐξασφαλιστεῖ προοδευτικά, μὲ ἐσωτερικὰ καί διεθνῆ μέσα, ή παγκόσμια καί ἀποτελεσματικὴ ἐφαρμογὴ τους, τόσο ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῶν ἰδίων τῶν κρατῶν μελῶν ὅσο καί ἀνάμεσα στοὺς πληθυσμοὺς χωρῶν πού βρίσκονται στὴν δικαιοδοσία τους.

ΑΡΘΡΟ 1

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γεννιοῦνται ἐλεύθεροι καί ἴσοι στὴν αξιοπρέπεια καί τὰ δικαιώματα. Εἶναι προικισμένοι μὲ λογικὴ καί συνείδηση, καί ὀφείλουν νὰ συμπεριφέρονται μετὰξὺ τους μὲ πνεῦμα ἀδελφοσύνης.

ΑΡΘΡΟ 2

Κάθε ἄνθρωπος δικαιούται νὰ ἐπικαλεῖται ὅλα τὰ δικαιώματα καί ὅλες τὶς ἐλευθερίες πού προκηρύσσει ή παρούσα Διακήρυξη, χωρὶς καμία ἀπολύτως διάκριση, εἰδικότερα ὡς πρὸς τὴν φυλὴ, τὸ χρῶμα, τὸ φύλο, τὴν γλῶσσα, τὶς θρησκείες, τὶς πολιτικὲς ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλες πεποιθήσεις, τὴν ἐθνικὴ ἢ κοινωνικὴ καταγωγή, τὴν περιουσία, τὴν γέννηση ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη κατάσταση.

Δὲν θὰ μπορεῖ ἀκόμα νὰ γίνεται καμία διάκριση ἐξαιτίας τοῦ πολιτικοῦ, νομικοῦ ἢ διεθνοῦς καθεστῶτος τής χώρας ἀπὸ τὴν ὁποία προέρχεται κανεὶς, εἴτε πρόκειται γιὰ χώρα ἢ ἐδαφικὴ περιοχὴ ἀνεξάρτητη, ὑπὸ κηδεμονία ἢ ὑπεξουσία, ἢ πού βρίσκεται ὑπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλον περιορισμὸ κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Κάθε ἄτομο ἔχει δικαίωμα στὴν ζωὴ, τὴν ἐλευθερία καί τὴν προσωπικὴ του ἀσφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 4

Κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ζεῖ ὑπὸ καθεστῶς δουλείας, ὀλικῆς ἢ μερικῆς. Ἡ δουλεία καί τὸ δουλεμπόριο ὑπὸ ὁποιαδήποτε μορφή ἀπαγορεύονται.

ΑΡΘΡΟ 5

Κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβάλλεται σὲ βασανιστήρια οὔτε σὲ ποινὴ ἢ μεταχείριση σκληρὴ, ἀπάνθρωπη ἢ ταπεινωτικὴ.

ΑΡΘΡΟ 6

Καθένας, ὅπου καί ἂν βρίσκεται, ἔχει δικαίωμα στὴν ἀναγνώριση τής νομικῆς του προσωπικότητας.

ΑΡΘΡΟ 7

Ὅλοι εἶναι ἴσοι ἀπέναντι στὸν νόμο καί ἔχουν δικαίωμα σὲ ἴση προστασία τοῦ νόμου, χωρὶς καμία ἀπολύτως διάκριση. Ὅλοι ἔχουν δικαίωμα σὲ ἴση προστασία ἀπὸ κάθε διάκριση πού θὰ παραβιάζε τὴν παρούσα Διακήρυξη καί ἀπὸ κάθε πρόκληση γιὰ μιὰ τέτοια δυσμενὴ διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 8

Καθένας ἔχει δικαίωμα νὰ ἀσκεῖ ἀποτελεσματικὰ ἔνδικο μέσα στὰ ἀρμόδια ἐθνικὰ δικαστήρια κατὰ τῶν πράξεων πού παραβιάζουν τὰ θεμελιακὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα τοῦ ἀναγνωρίζουν τὸ Σύνταγμα καί ὁ νόμος.

ΑΡΘΡΟ 9

Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ συλλαμβάνεται, νὰ κρατεῖται ἢ νὰ ἐξορίζεται αὐθαίρετα.

ΑΡΘΡΟ 10

Καθένας ἔχει δικαίωμα, μὲ πλήρη ἰσότητα, νὰ ἐκδικάζεται ή ὑπόθεσή του δίκαια καί δημόσια, ἀπὸ δικαστήριο ἀνεξάρτητο καί ἀμερόληπτο, πού θὰ ἀποφασίσει εἴτε γιὰ τὰ δικαιώματα καί τὶς ὑποχρεώσεις του εἴτε, σὲ περίπτωσι ποινικῆς διαδικασίας, γιὰ τὸ βάσιμο τής κατηγορίας πού στρέφεται ἐναντίον του.

ΑΡΘΡΟ 11

Κάθε κατηγορούμενος γιὰ ποινικὸ ἀδίκημα πρέπει νὰ θεωρεῖται ἀθῶος, ὥσπου διαπιστωθεῖ ή ἐνοχή του σύμφωνα μὲ τὸν νόμο, σὲ ποινικὴ δίκη, κατὰ τὴν ὁποία θὰ τοῦ ἔχουν ἐξασφαλιστεῖ ὅλες οἱ ἀπαραίτητες γιὰ τὴν υπεράσπισή του ἐγγυήσεις.

Κανεὶς δὲν θὰ καταδικάζεται γιὰ πράξεις ἢ παραλείψεις πού, κατὰ τὸν χρόνο πού τελέστηκαν, δὲν συνιστοῦσαν ἀξιοποῖνο ἀδίκημα κατὰ τὸ ἐσωτερικὸ ἢ τὸ διεθνὲς δίκαιο. Ἐπίσης, δὲν ἐπιβάλλεται ποινὴ βαρύτερη ἀπὸ ἐκείνη πού ἴσχυε κατὰ τὸν χρόνο πού τελέστηκε ή ἀξιοποῖνη πράξη.

ΑΡΘΡΟ 12

Κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποστεῖ αὐθαίρετες ἐπεμβάσεις στὴν ἰδιωτικὴ του ζωὴ, τὴν οἰκογένεια, τὴν κατοικία ἢ τὴν ἀλληλογραφία του, οὔτε προσβολὲς τής τιμῆς καί τής ὑπόληψής του. Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν προστατεύουν οἱ νόμοι ἀπὸ ἐπεμβάσεις καί προσβολὲς αὐτοῦ τοῦ εἶδους.

ΑΡΘΡΟ 13

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κυκλοφορεῖ ἐλεύθερα καί νὰ ἐκλέγει τὸν τόπο τής διαμονῆς του στὸ ἐσωτερικὸ ἐνὸς κράτους.

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταλείπει ὁποιαδήποτε χώρα, ἀκόμα καί τὴν δική του, καί νὰ ἐπιστρέφει σὲ αὐτήν.

ΑΡΘΡΟ 14

Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και να του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες.

Το δικαίωμα αυτό δεν μπορεί κανείς να το επικαλεστεί, σε περίπτωση δίωξης για πραγματικό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ή για ενέργειες αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές του ΟΗΕ.

ΑΡΘΡΟ 15

Καθένας έχει το δικαίωμα μιᾶς ιθαγένειας.

Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένειά του ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

ΑΡΘΡΟ 16

Από την στιγμή που θα φθάσουν σε ηλικία γάμου, ο άνδρας και η γυναίκα, χωρίς κανένα περιορισμό εξαιτίας της φυλής, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς τον γάμο, κατά την διάρκεια του γάμου και κατά την διάλυσή του.

Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρά μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλονύμφων.

Η οικογένεια είναι το φυσικό και το βασικό στοιχείο της κοινωνίας και έχει το δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

ΑΡΘΡΟ 17

Κάθε άτομο, μόνο του ή με άλλους μαζί, έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.

Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

ΑΡΘΡΟ 18

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή της θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς την θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με την διδασκαλία, την άσκηση, την λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

ΑΡΘΡΟ 19

Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, και από όλο τον κόσμο.

ΑΡΘΡΟ 20

Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς.

Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να συμμετέχει σε όρισμένο σωματείο.

ΑΡΘΡΟ 21

Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην διακυβέρνηση της χώρας του, άμεσα ή έμμεσα, με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους.

Καθένας έχει το δικαίωμα να γίνεται δεκτός, υπό ίσους όρους, στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας του.

Η λαϊκή θέληση είναι το θεμέλιο της κρατικής εξουσίας. Η θέληση αυτή πρέπει να εκφράζεται με τίμιες εκλογές, οι οποίες πρέπει να διεξάγονται περιοδικά, με καθολική, ίση και μυστική ψηφοφορία, ή με αντίστοιχη διαδικασία που να εξασφαλίζει την ελευθερία της εκλογής.

ΑΡΘΡΟ 22

Κάθε άτομο, ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, έχει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνία, με την εθνική πρωτοβουλία και την διεθνή συνεργασία, ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, έχει χρέος να του εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

ΑΡΘΡΟ 23

Καθένας έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει ελεύθερα το επάγγελμά του, να έχει δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες δουλειάς και να προστατεύεται από την ανεργία.

Όλοι, χωρίς καμία διάκριση, έχουν το δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίση εργασία.

Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης και ικανοποιητικής αμοιβής, που να εξασφαλίζει σε αυτόν και την οικογένειά του συνθήκες ζωής αξιοπρεπείας. Η αμοιβή της εργασίας, αν υπάρχει, πρέπει να συμπληρώνεται με άλλα μέσα κοινωνικής προστασίας.

Καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει μαζί με άλλους συνδικάτα και να συμμετέχει σε συνδικάτα για την προάσπιση των συμφερόντων του.

ΑΡΘΡΟ 24

Καθένας έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση, σε ελεύθερο χρόνο, και ιδιαίτερα, σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας και σε περιοδικές άδειες με πλήρεις αποδοχές.

ΑΡΘΡΟ 25

Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία, και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμα δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, την χρεία, την γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του, εξ αιτίας περιστάσεων ανεξαρτήτων της θέλησής του.

Η μητρότητα και η παιδική ηλικία έχουν δικαίωμα ειδικής μέριμνας και περίθαλψης. Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα αν είναι νόμιμα ή εξώγαμα, απολαμβάνουν την ίδια κοινωνική προστασία.

ΑΡΘΡΟ 26

Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στην στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοικτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και την φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και να ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Έθνων για την διατήρηση της ειρήνης.

Οι γονείς έχουν, κατά προτεραιότητα, το δικαίωμα να επιλέγουν το είδος της παιδείας που θα δοθεί στα παιδιά τους.

ΑΡΘΡΟ 27

Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να χαίρεται τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της.

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προστατεύονται τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικά συμφέροντά του ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ κάθε εἶδους ἐπιστημονικὴ, λογοτεχνικὴ ἢ καλλιτεχνικὴ παραγωγή του.

ΑΡΘΡΟ 28

Καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρατεῖ μιὰ κοινωνικὴ καὶ διεθνῆς τάξη, μέσα στὴν ὁποία τὰ δικαιώματα καὶ οἱ ἐλευθερίες ποὺ προκηρύσσει ἡ παρούσα Διακήρυξη νὰ μποροῦν νὰ πραγματοποιῶνται σὲ ὅλη τους τὴν ἑκταση.

ΑΡΘΡΟ 29

Τὸ ἄτομο ἔχει καθήκοντα ἀπέναντι στὴν κοινότητα, μέσα στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας καὶ μόνο εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλεύθερη καὶ ὁλοκληρωμένη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητάς του.

Στὴν ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων του καὶ στὴν ἀπόλαυση τῶν ἐλευθεριῶν του κανεὶς δὲν ὑπόκειται παρὰ μόνο στοὺς περιορισμοὺς ποὺ ὀρίζονται ἀπὸ τοὺς νόμους, μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἀναγνώριση καὶ ὁ σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τῶν ἄλλων, καὶ νὰ ἱκανοποιοῦνται οἱ δίκαιες ἀπαιτήσεις τῆς ἠθικῆς, τῆς δημόσιας τάξης καὶ τοῦ γενικοῦ καλοῦ, σὲ μιὰ δημοκρατικὴ κοινωνία.

Τὰ δικαιώματα αὐτὰ καὶ οἱ ἐλευθερίες δὲν μποροῦν, σὲ καμία περίπτωση, νὰ ἀσκοῦνται ἀντίθετα πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὶς ἀρχὲς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

ΑΡΘΡΟ 30

Καμιὰ διάταξη τῆς παρούσας Διακήρυξης δὲν μπορεῖ νὰ ἐρμηνευθεῖ ὅτι παρέχει σὲ ἓνα κράτος, σὲ μιὰ ομάδα ἢ σὲ ἓνα ἄτομο ὁποιοδήποτε δικαίωμα νὰ ἐπιδίδεται σὲ ἐνέργειες ἢ νὰ ἐκτελεῖ πράξεις ποὺ ἀποβλέπουν στὴν ἄρνηση τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν ποὺ ἐξαγγέλλονται σὲ αὐτήν.